

In the name of Allah, the compassionate, the merciful
به نام خداوند بخشنده مهربان

سرشناسه	اسدوف، توفیق / Tofiq, Asadov :
عنوان و نام پدیدآور	DİNİ MAARİFÇİLİK [Book]/ Tofiq Əsədov. :
مشخصات نشر	Qum: Al-Mustafa International Publication and Translation Center, 2022= 1400. :
مشخصات ظاهری	۱۷۰ص. :
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۹۷۶-۳ :
وضعیت فهرست نویسی	فیبپا :
یادداشت	ترکی آذربایجانی.
یادداشت	چاپ دوم ۱۴۰۱.
یادداشت	عنوان به فارسی: روش های تبلیغ.
آوانویسی عنوان	... دین :
موضوع	اسلام -- تبلیغات
موضوع	Islam -- Missions :
موضوع	واعظان
موضوع	*Preachers (Islam) :
شناسه افزوده	جامعه المصطفی (ص) العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)
شناسه افزوده	Almustafa International UniversityAlmustafa International Translation and Publication center :
رده بندی کنگره	BP1V/۶۲/الف/۵۹۱۴۰۰ :
رده بندی دیوبندی	۲۹۷/۰۴۵ :
شماره کتابشناسی ملی	۸۷۵۳۷۵۵ :
مرجع تولد	دانشگاه مجازی
این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است	
BA0478	(فرآیند)**

DİNİ MAARİFÇİLİK

Tofiq Əsədov

Redaktor: Azər Quliyev

Year of publication(second Print): 1444 AH/ 1401 Sh/ 2022 m

Publisher: Qum, Al-Mustafa International Publication and Translation Center

Printing: Almostafa's Digital Printing house

Print-run: 500

دین و تبلیغ

ترجمه و نشر المصطفی ﷺ مؤلف: توفیق اسدوف

ناشر: مرکز بین المللی

شمارگان: ۵۰۰

قیمت:

چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ

Distribution Centers

- Al-Mustafa Translation and Publication Center, 18th alley corner, Western Mu'allim St., Qom, Iran
Tel: +98 25 37836134
Fax: (Ex.105) 025 37839305
- Al-Mustafa Translation and Publication Center, Säläriya Three Ways, Mohammad Amin Boulevard, Qom, Iran
Tel: +98 25 32133106

pub_almustafa

pub-almustafa.ir

miup@pub.miu.ac.ir

Thanks are due to those who assisted us in making this work available

Publication manager: Mustafa Noubakht

Production manager: Jafar Qasimi Abhari

Printing and publication supervisor: Ayyub Jamali

All rights reserved

Al-Mustafa International
Translation and Publication Center

DİNİ MAARİFÇİLİK

Tofiq Əsədov

Publisher's Forward

To begin and execute a research is like walking in the path of development and evolvement. When the seeds of the “questions” are planted, in the soil of the mind of the researcher, this phase initiates, and its end is culminated when the result and the outcome of knowledge and wisdom is gained.

Evidently, this end is a new chapter in itself, for growth, and announces beforehand this good news to humans. For the result of all those mental efforts will not only bring the blooming and flowering of talent and all kinds of Blessings to humans, but it also makes the mind of the researcher to ponder and shape new, more questions.

This will produce a great collection of growing plants and flowers for the seeking mind... Those “questions” are in fact, the seeds, which according to the necessities of Time and the strength of the researchers will grow and bloom by themselves. They will make Culture and Civilization to move forward.

In like manner, the increasing rate of transferring oneself from one place to another place and the decrease of the distances will make those seeds travel miles and miles, to faraway places, in order to install them inside the curious mind of other seekers. This will bring an amazing diversity and a novelty for another civilization...

It is true then, that the presence of knowledge and a good, capable management will help this project to develop itself and one has to admit indeed, that it has always played an important role...

Al-Mustafa International Publication and Translation Center, because of its global mission, and its special position among the Religious Schools and the colorful human diversity that it has developed inside itself, sees it as a moral duty to procure all the appropriate conditions for any research works, and takes its role in this matter, most seriously. To procure all kinds of necessary grounds, with an excellent management of all the existing possibilities and talents, and to care and protect all its researchers in religious fields; these are the most crucial responsibilities of the Department of Research in this International center.

We dearly hope that by being attentive to all these autonomous scientific movements, and by fortifying all the existing motives, we shall be able to witness the blooming of the Religious Culture in every part of this wide world!

**Al-Mustafa International
Publication and Translation Center**

Index

DİN VƏ TƏBLİĞ	10
ÖN SÖZ	9
Dini maarifçinin maddi vəziyyəti	14
Dünyapərəstliyin zərərləri:	16
1- İnsanı cismən məhvə sürükləyir	16
2- Allahın məhəbbətini insanın qəlbində öldürür	16
3- Doğru qərarlardan saxlayır	17
4- Vıcdanı susdurur	18
5- Hərıslıq yaradır	18
6- İnsanı mənəvi səfalətə düçar edir	18
6- Axirət əzabına səbəb olur	19
Dünyapərəstlıkdən uzaq olmağın xeyir-bərəkətləri:	20
1- Mənəvi sağıamlıq	20
2- Cısmi sağıamlıq	20
3- Əbədi səadət	21
Dini maarifçi və müstəqillik	22
Maarifçilik, praktiki olaraq	25
İntellektli olmaq	26
Məntiqli çıxış	29
Birinci hekayə; müdrık alimdən ibrətli davranış	32
İkinci hekayə; Bəhlul Danəndənin arqumenti	33
Təbliğdə zaman-məkan və dinləyici faktı	34
Qloballaşma və təbliğ ünsürləri	42
Vəhdətyönlü təbliğ	43
Maarifçilikdə incəsənətdən faydalanma	47
Bidətlərlə mübarizə	48
İfrata varmamaq	50
Cəhalətlə mübarizə	52
İslam və birgəyaşama prinsipi	55
Uzaqqörənlik və perspektivlik	58
Ayıqlıq	59
1- Ruhaninin nüfuzundan sui-istifadə	59
2- Münafiq qüvvələr	60

6 DİNİ MAARİFÇİLİK

3- Şirnikləndiciri cəhdlər	60
Xalqla birgə olmaq	62
Təmizlik və estetiklik	68
Söhbətin sadə və asan olması	70
Nitqin kamilliyi və rəngarəngliyi	71
Təmkinli və sevgi dolu söhbət	75
Çıxışda ahəngdarlıq	77
Quran ayələrində və hədislərdə maarifçiliyin metodları	78
1. Duyğuları oymatmaq	78
2. Vicdanı hakim etmək	81
3. Keçmiş hadisələrin ibrətlərini xatırlatmaq	83
4. Məsəl və bənzətmələrdən yararlanmaq	84
5. Elmi müzakirə, diskussiya və cədəl	88
A) Müzakirə üslubları:	88
1- Əqli-mənriqi dəlillərə əsaslanmaq;	88
2- Cədəl üslubu;	89
B) Müzakirə davranışı	90
1- Məğlub etmək hissənin pislənməsi;	90
2- Müzakirənin səlahiyyətli şəxslər tərəfindən aparılması	90
3- Müzakirənin əxlaqi normalara tam uyğun olmasının zəruriliyi	91
6. Dünya və axirətə çağırışda tarazlıq	92
7. Davamlı, amma yormadan nəsihət etmək	93
Maarifləndirici səfərlər	95
Səfər zamanı əmniyyət	96
1- Təkbaşına səfər etməmək	97
2- Özünüə uyğun şəxslə həm səfər olmaq	97
3- Səfərə çıxmamışdan öncə, ehtiyacılı insanlara sədəqə vermək	98
4- Xoş əxlaqlı olmaq	98
5- Əliaçıq olmaq	98
Dini təbliğ edən şəxsin əxlaqi səciyyələri	99
1. İxlaslı olmaq	100
2. Təvazökar olmaq	102
3. Bağışlamağı bacarmaq	104
4. Mehriban və ürəyiyanan olmaq	106
5. Geniş qəlbə və böyük ruha malik olmaq	107
6. Səbirli, əzmlili və ümidvar olmaq	111
7. Ədalətli olmaq	114
8. İnsanlarla ədəblə davranmaq	117
Maarifçi insan və özünəinam	118
Allahın nümayəndəsi, mələklərin səcdə etdiyi – insan	118
İlahi gücə inanən – insan	119
Özgüvənli, məqsədyönlü - insan	120
İnkışafa doğru hərəkət edən - insan	120
Ali rütbəli, çalışqan – insan	121
Özgüvənsizliyin səbəblərini və zərərələrini tanımaq	122
Həddimizi bilək!	122
Özgüvəndən daha önəmli	123
İki vacib xatırlatma;	123

Maarifçi insanın tənqid faktoruna olan mövqei necə olmalıdır? _____	124
Vacib qeyd: _____	125
Maarifçi şəxs insanların yaxşı cəhətlərini deməyi unutmamalı _____	126
Orjinallıq və səmimiyyət _____	126
Tərifdə önəmli faktorlar _____	126
İslam maarifçilərinin ümumi məsuliyyəti _____	127
Dini maarifçilik sahəsində örnək şəxsiyyətlər _____	128
1. ƏBUZƏR QƏFFARİ _____	128
2. ƏBU HEYSƏM _____	130
3. ÜVEYS QƏRƏNİ _____	131
4. BİLAL BİN RƏBAH _____	132
5. CABİR BİN ABDULLAH ƏNSARİ _____	132
6. CƏFƏR BİN ƏBİ TALİB _____	133
7. HÜCR BİN ƏDİ _____	136
8. XUZEYFƏ BİN YƏMAN _____	138
9. XÜZEYMƏ BİN SABİT (ZÜŞ-ŞƏHADƏTƏYN) _____	139
10. RÜŞEYD HƏCƏRİ _____	139
11. ZEYD BİN SUHAN _____	140
12. SƏİD BİN QEYS _____	141
13. SƏHL BİN HÜNƏYF _____	141
14. AMİR BİN VASİLƏ _____	142
15. ABDULLAH BİN HAŞİM BİN ÜTBƏ _____	143
16. ƏDİ BİN HATƏM _____	144
17. ƏMMAR BİN YASİR _____	146
18. ƏMR BİN HƏZM ƏNSARİ _____	148
19. ƏMRU BİN HƏMİQ XÜZAI _____	149
20. QEYS BİN SƏƏD BİN ÜBADƏ _____	150
21. KUMEYL BİN ZİYAD _____	151
22. MALİK ƏŞTƏR _____	152
23. MALİK BİN KƏƏB _____	156
24. MƏHƏMMƏD BİN ƏBİ BƏKR _____	157
25. MÜSLİM MÜCAŞİ _____	158
26. MÜSƏB BİN ÜMEYR _____	159
27. MƏQİL BİN QEYS RİYAHİ _____	160
28. MİQDAD BİN ƏMR _____	161
29. MEYSƏM TƏMMAR _____	161
30. HAŞİM BİN ÜTBƏ _____	164
Son söz: _____	166
Ədəbiyyat _____	167